

for sig, vilde det ikke være lykkedes den Tids Reaktion at gennemføre Grundloven af 28. Juli 1866.

Nu har vi set denne Forfatningsforandrings Følger, vi har set, hvorledes den har kunnet benyttes, og naar man nu bebrejder Regeringen, at vi har valgt det nuværende Tidspunkt til at rejse denne Sag, vil jeg sige, at det er netop et passende Tidspunkt, hvorpaa denne Sag er rejst. Der er Folk, som har sagt til mig: Hvorfor har Regeringen ikke ventet, til der forelaa et stort politisk Spørgsmaal, som det ikke var muligt at gennemføre paa Grund af Landstingets Modstand? Og dertil har jeg svaret: Hvis man ventede til et saadant Tidspunkt, vilde Fanatismen komme saa stærkt op paa begge Sider, at man ikke vilde gaa til en rolig og saglig Forhandling af denne Sag, Lidenskaberne vilde tværtimod faa Raaderum og føre til Resultater af helt anden Art end dem, der vil kunne naas under disse forholdsvis rolige Forhold, hvorunder vi lever. Der foreligger ikke i dette Øjeblik et stort Spørgsmaal, hvis Løsning er til Hinder for, at vi tager denne Sag op og søger at afgøre den paa den for Landet og Befolkningen forsvarligste og forstandigste Maade. Det er Grunden til, at dette Spørgsmaal er taget op nu. En medvirkende Aarsag er, at Højre har ønsket at faa Klarhed over, hvad det er, Venstre i det hele vil med en Forfatningsforandring. Er det kun for Folketinget, man vil søge en anden Sammensætning, eller er det ogsaa for Landstinget, og hvorledes vil et Forslag om Landstingets fremtidige Stilling da blive? Det er bekendt, at vi har prøvet forgæves paa at løse det ene Spørgsmaal. Fra mange Sider i Højre har man krævet Spørgsmaalene løst under eet, og da vi, hvad jeg glæder mig ved, er i en rolig Forhandlingsperiode, hvor vi kan tale sagligt med hverandre, mener Ministeriet, at det ogsaa paa Grund af Højres Stilling til Sagen er det rette Tidspunkt, der er valgt til at søge en Løsning af det store Forfatningsspørgsmaal. Men i dette Øjeblik er det vanskeligt at diskutere Spørgsmaalet, da vi ikke ved, hvor Højre står. Vi har faaet nogle Antydninger i Dag, og jeg maa derfor vente, til Sagen kommer til at foreligge i det andet Ting. Det er da muligt, at Højre da er blevet klar over, i hvilken Retning det vil gaa, og Tiden vil da være for Regeringen og ogsaa for dette Tings store Flertal til at tage Stilling til Højres Forslag, efterhaanden som de kommer til at foreligge.

Men jeg forsikrer de Herrer, at i det Øjeblik, Regeringen har sat denne Sag paa den politiske Dagsorden, gaar den ikke ud igen, før den er afgjort.

L. Beventlow: Inden det foreliggende Forslag til Forandringer i Grundloven forlader dette Ting, vil jeg udtale, at om der end er flere Bestemmelser i Forslaget, som jeg ikke kan slutte mig til — og blandt dem skal jeg særlig nævne Afsnittet, som vedrører Valg til Landstinget —, vil jeg dog stemme for Forslaget, og jeg gør det i det Haab, at det under dets videre Gang vil undergaa saadanne Ændringer baade med Hensyn til det nævnte Afsnit og med Hensyn til de øvrige Bestemmelser, som for mig er mindre tiltalende, at jeg vil kunne slutte mig til det, og dette Haab er bestyrket under Forhandlingerne i disse Dage, idet baade den højtærede Konsilspræsident og de meget ærede Ordførere for Venstre og Højre har tilkendegivet en Forhandlingsvillighed, som jeg er overbevist om vil blive ledende under Forslagets fremtidige Behandling i Tingene.

Bjerre: Da jeg ikke kan stemme for Forslaget til Forandringer i Grundloven i dets nuværende Form, har jeg bedt om Ordet for kort at motivere min Opfattelse. Jeg billiger selvfølgelig ganske de Ønsker, der er fremkommet om at komme bort fra Privilegier, baade Hartkorns- og Pengeprivilegier, saa det er ikke af den Grund, at jeg er Modstander af dette Forslag. Naar jeg ikke kan give det min Tilslutning nu, er det i alt væsentligt, fordi man bygger det nye Landstings Sammensætning paa Byraadene og Sogneraadene. Det er i mine Øjne en stor Fejl, thi hvis dette bliver gennemført, vil det have meget uheldige og skæbnesvangre Følger. Selv om jeg altsaa ønsker at naa det Maal, man her sætter sig, kan jeg ikke billige det Middel, man vil anvende. For det første vil jeg sige, at saa længe man har Opholdsbestemmelser i Kommunalloven — og jeg mener, at man altid maa have, om ikke dem, vi har nu, saa dog nogle Opholdsbestemmelser i en kommunal Valglov —, medfører den Uretfærdighed ved politiske Valg, som hviler paa de kommunale Valg. Det er muligt, at det er Meningen, at man vil ændre dette ved Valgloven, men da synes jeg, man kommer i Strid med selve Grundloven, der siger, at Grundloven ikke kan ændres, før Ændringerne er vedtaget af to Rigs-